

רשות ניירות ערך
ISRAEL SECURITIES AUTHORITY

מחלקת תאגידיים www.isa.gov.il

החלטת אכיפה חשבונאית 09-5

יולי 2009

נושא ההחלטה:

השפעה מהותית ויישום שיטת השווי המאזני.

תאריך ההחלטה:

מרץ 2009.

סוג ותאריך הדיווח:

דוחות כספיים ביניים ליום 30 ביוני 2008 וליום 30 בספטמבר 2008.

תיאור הטיפול החשבונאי שיושם:

חברה א' (להלן – "החברה") הינה חברת אחזקות אשר מנייתה נסחרת בבורסה לניירות ערך בת"א. נכון ליום 31 במרץ 2008 החזיקה החברה בכ- 13% מהון המניות ומזכויות ההצבעה של חברה ב', אף היא, חברה אשר מנייתה נסחרת בבורסה לניירות ערך בת"א. חברה ב' נשלטת על ידי צד שאינו קשור לחברה, אשר מחזיק בכ- 76% מהון המניות של חברה ב'. בשנת 2006 מונה מנכ"ל החברה לכהן כדירקטור בחברה ב' והינו הנציג היחיד מטעם החברה בדירקטוריון חברה ב', המונה 11 חברים.

במהלך חודש יוני 2008 רכשה החברה כ- 4.6% מהון המניות של חברה ב' ונכון ליום 30 ביוני 2008 החזיקה החברה בכ- 17.5% מהון המניות ומזכויות ההצבעה של חברה ב'. כמו כן, במהלך חודש מאי 2008 מונה מנכ"ל החברה, המשמש כאמור לעיל כדירקטור בחברה ב', לכהן כחבר בצוות המייעץ אד הוק למנכ"ל חברה ב' בענייני מיזוגים ורכישות (להלן: "הצוות המייעץ"). הצוות המייעץ מונה 3 חברי דירקטוריון בלבד.

החל מדוחותיה הכספיים ליום 30 ביוני 2008, החלה החברה ליישם את שיטת השווי המאזני ביחס להשקעתה בחברה ב', בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 28, "השקעות בחברות כלולות" (להלן: "IAS 28" או "התקן"). עד מועד זה, הוצגה ההשקעה בחברה ב' בדוחות החברה

"כנכס פיננסי זמין למכירה" ונמדדה בשווי הוגן, בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 39, מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה (להלן: "IAS 39").

החברה יישמה לראשונה את שיטת השווי המאזני ביחס להשקעת החברה במניות חברה ב' החל ממועד הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2008, משום שלעמדת החברה על רקע שינוי מהותי שחל במהלך חודש יוני 2008 ביחס להשקעת החברה במניות חברה ב', קיימת לחברה החל ממועד זה השפעה מהותית בחברה ב'. שינוי זה בא לידי ביטוי ברכישה נוספת של מניות חברה ב' ובעובדה כי לראשונה מונה מנכ"ל החברה לכהן בצוות המייעץ אשר, לטענת החברה, הינו בעל משמעות ניכרת לפעילות חברה ב' המעוניינת לצמוח בדרך של מיזוגים ורכישות.

נכון ליום 30 בספטמבר 2008 שוויה בבורסה של השקעת החברה במניות חברה ב' היה נמוך מסכומה בספרי החברה. מבחינה שנעשתה עלה כי, בהתאם להוראות IAS 39, למדיניות החשבונאית של החברה ולהוראות IAS 28, ירידה זו לא היוותה ראייה אובייקטיבית לירידת ערך ההשקעה בחברה ב' ומשכך, למועד דוחות רבעון שלישי לשנת 2008, לא ביצעה החברה אומדן לסכום בר השבחה של השקעתה במניות חברה ב' ולא הכירה בירידת ערך בגין השקעתה בחברה ב'.

החלטת סגל הרשות:

לעמדת סגל הרשות, הטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של החברה בנוגע להשקעת החברה במניות חברה ב' לפי שיטת השווי המאזני החל מיום 30 ביוני 2008 לא היה נאות. סגל הרשות לא קיבל את עמדת החברה כי החל מהרבעון השני של שנת 2008 לחברה השפעה מהותית על חברה ב', ובהתאם היה על החברה להמשיך ולהציג את השקעתה במניות חברה ב' כ"נכס פיננסי זמין למכירה" ולמדוד אותה בהתאם להוראות IAS 39.

בסיס להחלטה:

השפעה מהותית מוגדרת ב- IAS 28 כ: "כוח לקחת חלק בהחלטות בדבר המדיניות הפיננסית והתפעולית של המושקע...". IAS 28 יוצק תוכן להגדרה זו באמצעות חזקה כמותית וסממנים איכותיים המעידים על קיומה או אי קיומה של השפעה מהותית. כך למשל נקבע בסעיף 6 לתקן כי: "אם משקיע מחזיק, במישרין או בעקיפין... 20 אחוז או יותר מכח ההצבעה במושקע, ניתן להניח שלמשקיע השפעה מהותית... אם המשקיע מחזיק, במישרין או בעקיפין, ... פחות מ- 20 אחוז מכח ההצבעה במושקע, ניתן להניח שלמשקיע אין השפעה מהותית, אלא אם כן ניתן להראות בעליל השפעה כזאת...". [ההדגשה אינה במקור] במסגרת הסממנים האיכותיים לבחינת קיומה של השפעה מהותית קובע סעיף 7 לתקן כי יש להתחשב, בין היתר, ב: "ייצוג בדירקטוריון או בגוף, הממלא תפקיד מקביל, של המושקע". מהחזקה הכמותית הקבועה בתקן ומלשון התקן, עולה כי קיומה של השפעה מהותית, מקום בו שיעור החזקה בזכויות ההצבעה של החברה המוחזקת הינו פחות מ- 20%, תתקיים רק במקרים חריגים, בהם קיימות נסיבות המצביעות באופן מובהק על קיומה של השפעה מהותית. נסיבות

אלו יבחנו תוך הפעלת שיקול דעת ושקילת מכלול הגורמים הרלוונטיים והסממנים האיכותיים הקבועים בתקן.

היות והחברה מחזיקה, אף לאחר הרכישות שבוצעו במהלך חודש יוני 2008, בפחות מ- 20% מזכויות ההצבעה בחברה ב' הרי שכאמור, ובהתאם להוראות התקן, על החברה להוכיח כי מתקיימים בה הסממנים האיכותיים לקיומה של השפעה מהותית באופן מובהק.

לעמדת סגל הרשות, במקרה דנן, השינויים שחלו ברבעון השני לשנת 2008 כשלעצמם, לא זו בלבד שאינם מהווים סממנים איכותיים לקיומה של השפעה מהותית באופן מובהק הם אף לא מהווים סממנים איכותיים לקיומה של השפעה מהותית כלל – והכל כמפורט להלן:

כהונת מנכ"ל החברה כדירקטור בחברה ב' – בנסיבות העניין, כהונת מנכ"ל החברה כדירקטור בדירקטוריון חברה ב' אינה מקימה השפעה מהותית. זאת, לאור העדר יכולת החברה להשפיע על קבלת ההחלטות בדירקטוריון חברה ב' באמצעות הדירקטור המכהן מטעמה, על רקע מספר הדירקטורים המכהנים בחברה ב'. יצויין לעניין זה כי, גם לתפישת החברה לא היה בעצם כהונת המנכ"ל כדירקטור כדי ליצור לחברה השפעה מהותית על חברה ב'.

מינוי מנכ"ל החברה לכהן בצוות המייעץ – הצוות המייעץ הינו צוות המייעץ אד הוק לצורך בחינת ביצוען של עסקאות צירופי עסקים, ככל שיתרחשו בעתיד במסגרת פעילות חברה ב'. מינוי מנכ"ל החברה לכהן בצוות, סמכויות הצוות, אופן קבלת ההחלטות בצוות ותוקפן של ההחלטות המתקבלות בצוות, לא הוסדרו ולא עוגנו מבחינה משפטית. היינו, לצוות לא קיימות סמכויות או אפשרויות כלשהן, המעוגנות משפטית, לקחת חלק בהליכי קביעת המדיניות ולהשפיע על החלטות המתקבלות בדירקטוריון. לפיכך, הלכה למעשה משמש הצוות המייעץ אך כגורם מקצועי המסייע בידי אלו המקבלים את ההחלטות בעניינים האמורים, ולא קיימת לחברי הצוות יכולת כלשהי לקחת חלק בהחלטות בדבר המדיניות הפיננסית והתפעולית של החברה. לאור האמור, סגל הרשות סבור כי במקרה זה, אין בעצם חברותו של המנכ"ל בצוות המייעץ כדי להשליך על קיומה של השפעה מהותית.

תיאור התיקון:

החברה קיבלה את עמדת סגל הרשות ותיקנה את דוחותיה הכספיים לרבעון השני והשלישי לשנת 2008 בדרך של הצגה מחדש על מנת לשקף בהם את הטיפול בהשקעתה בחברה ב' כנכס פיננסי זמין למכירה ואת הירידה במחיר מניות חברה ב' כקיטון בהון העצמי של החברה בהתאם להוראות IAS 39.